

*Către: domnul Dumitru BUDEANSCHI,
Președinte al Comisiei Naționale a Pieței Financiare*

Nr. 138-24/SD din 06 noiembrie 2024

Ref.: Proiectul Instrucțiunii privind modul de percepere a taxelor și plăților de către Comisia Națională a Pieței Financiare

Stimate dle Dumitru Budeanschi,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) Vă adresează cele mai înalte considerațiuni și apreciază deschiderea Comisiei pentru un dialog constructiv și continuu, care oferă posibilitate de a participa la procesul de consultare a proiectului Instrucțiunii privind modul de percepere a taxelor și plăților de către Comisia Națională a Pieței Financiare. Urmare a consultării proiectului cu mediul de afaceri, intervenim cu următoarele propuneri și obiecții.

Conform notei informative aferente Proiectului, Comisia Națională a Pieței Financiare subliniază că, anual, autoritatea stabilește valoarea specifică a taxelor și plăților aplicabile. În acest context, având în vedere că decizia privind taxele și plățile pentru anul 2025 nu este supusă consultării publice, reiterăm poziția referitoare la taxele percepute de Comisia Națională a Pieței Financiare pentru supravegherea și controlul asigurărilor de viață în vederea protecției drepturilor consumatorilor, după cum urmează.

Republica Moldova și-a asumat angajamentul de a alinia legislația națională la actele normative europene, în urma obținerii statutului de țară candidată la aderarea la UE. Din aceste considerente, apreciem că este necesară adoptarea celor mai bune practici europene în privința politicii de taxare aplicabile contractelor de asigurare de viață pe termen lung.

În conformitate cu standardele și specificul asigurărilor, precum și cu practica europeană privind aplicarea taxelor de supraveghere pentru asigurările de viață pe termen lung, este esențial ca aceste taxe să fie reglementate diferențiat pentru asigurările generale și pentru cele de viață.

În sectorul asigurărilor de viață, autoritățile europene acordă o atenție sporită și aplică principiul stabilității pe termen lung. Politica de taxare este abordată cu precauție, permițând astfel susținerea dezvoltării asigurărilor de viață și menținerea legăturii între companiile de asigurări și bugetul de stat prin prisma rolurilor economic-sociale și financiar-investiționale.

Precizăm că, în unele țări din Uniunea Europeană, pentru asigurările de viață pe termen lung nu se aplică o taxă de supraveghere din partea autorităților de reglementare, sau această taxă este considerabil mai mică decât cea aplicată asigurărilor generale, care sunt de obicei asigurări pe termen scurt. De exemplu, în Croația, Bulgaria, Slovenia, Ungaria, Serbia, Muntenegru și Bosnia, pentru asigurările de viață, și în Ucraina pentru toate contractele de asigurare cu o durată mai mare de 10 ani, taxa de supraveghere este de 0%.

Principiul reglementării diferențiate a taxelor pentru asigurările generale și cele de viață a fost aplicat și de către Comisia Națională a Pieței Financiare, după cum urmează:

Taxa de supraveghere asigurări CNPF	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Asigurări Generale						
obligatorii de răspundere civilă auto	1%	1%	1%	1%	1%	0.3%
locuințe (clădiri de locuit)	0.25%	0.25%	0.25%	0.75%	0.75%	0.3%
asigurări subvenționate	0.25%	0.25%	0.25%	0.75%	0.75%	0.3%
altele	0.75%	0.75%	0.75%	0.75%	0.75%	0.3%
Asigurări de Viață	0.25%	0.25%	0.25%	0.35%	0.35%	0.3%

* din primele brute anuale subscrise

La data de 01.07.2023, responsabilitatea pentru supravegherea activității de asigurare a fost transferată către Banca Națională a Moldovei. Între timp, VNPF, în calitate de autoritate de supraveghere și control în domeniul protecției drepturilor consumatorilor, a introdus o nouă taxă pentru supravegherea și controlul în acest domeniu. Totuși, aceasta s-a îndepărtat de principiul diferențierii taxelor pentru asigurările generale și cele de viață, precum și de conceptul de stabilitate pe termen lung.

Astfel, pentru anul 2023, taxa pentru supravegherea și controlul în domeniul protecției drepturilor consumatorilor aplicată asigurărilor generale a fost redusă cu 70% față de taxa de supraveghere a acestora. În mod nejustificat, însă, taxa pentru asigurările de viață a fost diminuată doar cu 14%.

În anul 2023, EBA și-a exprimat îngrijorarea și a sesizat Comisia Națională a Pieței Financiare cu privire la modificările legislative neadecvate din ultimii ani, inclusiv introducerea de taxe suplimentare pentru asigurările de viață și abaterea de la principiul reglementării diferențiate a taxelor și al stabilității pe termen lung. Aceste aspecte au avut un impact negativ asupra dezvoltării sectorului asigurărilor de viață.

Atragem atenția că, în urma modificărilor legislative cu impact negativ asupra intermedierei asigurărilor de viață – aspect semnalat în repetate rânduri către CNPF, inclusiv pe când era autoritatea de supraveghere – și a lipsei de inițiative pentru susținerea acestui segment, s-a înregistrat o scădere semnificativă în ultimii 6 ani a numărului de polițe noi încheiate pentru asigurări de viață, atât ca volum de polițe, cât și ca valoare a primelor de asigurare, după cum urmează:

Perioada	Polițe noi	%, față de perioada precedentă	Prime încasate producția asigurări de viață (MDL)	%, față de perioada precedentă
01.01.2019 – 30.09.2019	1.975	-20%	11.939.472	-12%
01.01.2020 – 30.09.2020	1.712	-13%	10.457.886	-12%
01.01.2021 – 30.09.2021	1.193	-30%	6.983.723	-33%
01.01.2022 – 30.09.2022	1.590	33%	10.465.168	50%
01.01.2023 – 30.09.2023	1.204	-24%	7.909.242	-24%

01.01.2024 – 30.09.2024	1.308	9%	9.168.146	16%
-------------------------	-------	----	-----------	-----

Este important de înțeles că scăderea numărului de polițe noi încheiate cu o durată de minimum 10 ani are consecințe negative directe pe termen lung atât asupra stabilității financiare a populației, cât și asupra investițiilor în economia națională, având în vedere că rezervele tehnice sunt în mod obișnuit plasate în valori mobiliare de stat pe termen mediu și lung.

Mai jos este prezentată evoluția investițiilor din ultimii 5 ani:”

Data	Total rezerve asigurări viață (MDL)	Total investiții în VMS aferente segmentului asigurări de viață (MDL)
30.09.2020	626.574.588,00	719.741.240,00
30.09.2021	692.696.598,00	825.262.923,00
30.09.2022	753.396.280,00	892.616.243,00
30.09.2023	810.114.698,00	972.231.518,00
30.09.2024	876.149.933,00	1.055.172.930,00

În aceeași ordine de idei, dorim să subliniem că sectorul își respectă obligațiile contractuale legate de despăgubiri, inclusiv în cazurile de expirare a termenelor. Acest angajament contribuie la consolidarea încrederii publicului în instrumentele financiare pe termen lung.

Mai jos, puteți consulta statistica relevantă pe termen mediu și lung din ultimii 5 ani:

An	Total despăgubiri	Din care maturități
2020	26.472.751	9.947.737
2021	34.155.890	14.671.942
2022	51.024.665	18.123.041
2023	54.073.768	26.338.085
2024 (9 luni)	37.976.993	18.484.817

În aceeași ordine de idei, dorim să constatăm că sectorul își îndeplinește obligațiile contractuale și gestionează eficient nivelul expirărilor.

În acest sens, dorim să atragem atenția autorității asupra faptului că asigurările de viață sunt produse financiare pe termen lung, care pe lângă rolul social important pe care îl joacă, completează efortul autorităților pe de o parte de a susține nevoile de securitate financiară a populației, iar pe de altă parte asigurările de viață sprijină dezvoltarea economică în general și dezvoltarea piețelor financiare în special.

Reamintim faptul că în cadrul oricărui produs financiar, taxele fac parte din structura tarifară a produsului și de cuantumul acestora se ține cont la elaborarea business planului. În acest context politica de aplicare a taxelor este ghidată de o abordare specială din partea Autorităților din majoritatea statelor.

În corespundere cu cele expuse și având în vedere Comisia Națională a Pieței Financiare deține statistica din anul 2004 pana in prezent și cunoaște faptul că în toată această perioadă a

existat un număr infim de petiții, practic 0% din partea consumatorilor de servicii de asigurări de viață și subliniind necesitatea de a dezvolta sectorul de asigurări de viață, solicităm aplicarea unei taxe de 0% pentru această categorie de asigurări.

În situația în care argumentele expuse nu vor fi luate în considerare și CNPF concluzionează în continuare că trebuie să perceapă taxă pentru supravegherea și controlul în domeniul protecției drepturilor consumatorilor pentru asigurările de viață, considerăm că aceasta ar trebui să fie proporțională activității desfășurate de autoritate pe această categorie de activitate și proporțională cu micșorarea operată pentru asigurările generale și nu ar trebui să depășească 0,1% din prima plătită de client în primul an de asigurare.

Aferent necesității de dezvoltare a unui nou segment al pieței financiare, și anume cel al fondurilor de pensii facultative, menționăm că în circumstanțe de o complexitate sporită, atât pentru Comisia Națională a Pieței Financiare în calitate de autoritate de reglementare și control, cât și pentru noua entitate din domeniu – prima societate de administrare a fondurilor de pensii facultative, a fost acordată licența corespunzătoare, trebuie asigurat un parteneriat pentru a atinge obiective proprii ambelor părți – obiective ce derivă din prerogativele statuate de cadrul normativ în vigoare - asigurarea stabilității, transparenței, siguranței și eficienței în raport cu fondurile de pensii facultative, precum și promovarea incluziunii și educației financiare, ce se impune pentru a servi drept imbold al dezvoltării și încurajării populației de a accede prin contribuții la Pilonul III facultativ.

Pornind de la dezideratul anunțat de Guvernare privind toată deschiderea și suportul pentru mediul de afaceri și cel investițional, având în vedere că activitatea fondurilor de pensii facultative, promovează caracteristici sociale și au ca obiectiv investițiile durabile, se solicită stimularea acestui domeniu aflat la faza incipientă prin neaplicarea în primii ani de activitate a unei plăți de supraveghere.

Hotărârea CNPF nr. 55/1 din 31.10.2023 privind cuantumul taxelor și plăților în anul 2024 atestă un cuantum maxim pentru plata fondurilor de pensii facultative, achitate de administratorii acestora de 0,5% din valoarea medie anuală a activelor nete, acest aspect este unul absolut demotivant.

Mai mult, în experiența Comisiei Naționale a Pieței Financiare sunt prezente exemple de natură de susținere a unor sectoare, odată cu preluarea supravegherii fondurilor nestatale de pensii (azi fonduri de pensii facultative) și asociațiilor de economii și împrumut.

A se nota că, în perioada 2008 – 2010, plăți regulatorii de funcționare achitate de fondurile nestatale de pensii și de asociațiile de economii și împrumut nu se percepeau (Hotărârea Parlamentului nr. 265-XVI din 07.12.2007 cu privire la aprobarea bugetului Comisiei Naționale a Pieței Financiare pe anul 2008, Hotărârea Parlamentului nr. 249-XVI din 28.11.2008 cu privire la aprobarea bugetului Comisiei Naționale a Pieței Financiare pe anul 2009, Hotărârea Parlamentului nr. 77-XVIII din 27.11.2009 cu privire la aprobarea bugetului Comisiei Naționale a Pieței Financiare pe anul 2010).

Totodată, cu referire la fondurile nestatale de pensii/fondurile de pensii facultative în toată perioada de existență a CNPF, cu excepția anului 2024, atunci când efectiv a fost avizată constituirea primei societăți de pensii, ulterior licențierea acesteia, nu a fost percepută plată regulatorie (*a se vedea: Hotărârea Parlamentului nr. 145 din 14.07.2011 cu privire la aprobarea bugetului Comisiei Naționale a Pieței Financiare pe anul 2011, Hotărârea Parlamentului nr. 53 din 22.03.2012 cu privire la aprobarea bugetului Comisiei Naționale a Pieței Financiare pe anul 2012, Hotărârea Parlamentului nr. 276 din 06.12.2012 cu privire la aprobarea bugetului Comisiei Naționale a Pieței Financiare pe anul 2013, Hotărârea Parlamentului nr. 298 din 12.12.2013 cu privire la aprobarea bugetului Comisiei Naționale a Pieței Financiare pe anul 2014, Hotărârea Parlamentului nr.104 din 28.05.2015 cu privire la aprobarea bugetului Comisiei Naționale a Pieței Financiare pe anul 2015, Hotărârea Parlamentului nr. 237 din 17.12.2015 cu privire la aprobarea bugetului Comisiei Naționale a Pieței Financiare pe anul 2016, Hotărârea Parlamentului nr. 269 din 09.12.2016 cu privire la aprobarea bugetului Comisiei Naționale a Pieței Financiare pe anul 2017, Hotărârea CNPF nr. 57/1 din 28.12.2017 privind bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare pe anul 2018, Hotărârea CNPF nr. 48/19 din 29.10.2018 privind cuantumul taxelor și plăților 2019, Hotărârea CNPF nr. 51/12 din 28.10.2019 privind cuantumul taxelor și plăților 2020, Hotărârea CNPF nr. 50/17 din 27.10.2020 privind cuantumul taxelor și plăților pentru anul 2021, Hotărârea CNPF nr. 1/1 din 26.01.2022 privind cuantumul taxelor și plăților pentru anul 2022, Hotărârea CNPF nr. 56/13 din 25.10.2022 privind cuantumul taxelor și plăților în anul 2023).*

Cunoaștem și suntem siguri că una din preocupările de bază ale CNPF reprezintă diversificarea și reziliența instrumentelor financiare, în special a celor pe termen lung, ceea ce derivă din politicile și deciziile aprobate, exemplu elocvent reprezentând licențierea societății de pensii. De facto, prin impulsionarea creării întregii infrastructuri a Pilonului III de pensii facultative, pe fonul deteriorărilor demografice, a fenomenului tot mai accentuat de îmbătrânire a populației, CNPF realizează o misiune pe cât de responsabilă, pe atât de dificilă – diminuarea presiunii pe segmentul public al asigurărilor sociale.

Poziția prenotată cu referire la plata fondurilor de pensii facultative vizează raționamentul de nepercepere a unor atare plăți, cel puțin în perioada primilor 3 ani după constituirea primului fond de pensii facultativ, dat fiind costurile investiționale impunătoare pentru crearea acestui segment important al pieței financiare și depunerea eforturilor comune în a arăta în mod convingător oportunitățile economisirii mijloacelor populației pe termen lung.

Cu înaltă considerațiune,

Mariana RUFA
Director Executiv

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: <https://msign.gov.md>

Executor: Sandra DOLGHII
Email: sandra.dolghii@eba.md
Tel. 022 907025, 069949404